

Uzņēmumu, kuri darbojas ar zaudējumiem, transfertcenu tiesu prakse (2) 3/14/25

Direktore transfertcenu nodaļā, PwC
Latvija
Tatjana Koncevaja

Vecākā projektu vadītāja transfertcenu
nodaļā, PwC Latvija
Zane Smutova

Iepriekšējās nedēļas raksta nobeigums.

Aktuālās tiesvedības

3. "Metal Kft" vs. Ungārija:

Metal Kft (Kft) pamatdarbība ir metāla un pulvermetalurģijas ražošana savā rūpnīcā Morā (Ungārijā). Uzņēmums tirgo saražotās preces gan saistītiem uzņēmumiem (54%), gan nesaistītiem klientiem. Turklāt Kft maksāja autoratlīdzību par preču zīmēm un zīmolu nosaukumiem, procentus, kas saistīti ar aizdevumiem un grupas kontu (angl. *cash pool*), kā arī izmantoja pārvaldības pakalpojumus grupā. Koncerna finanšu darbības rezultāts bija peļņa, taču Kft darbojās ar zaudējumiem. Analizējot preču pārdošanu saistītiem uzņēmumiem un pielietojot DTPM, Kft segmentēja savus finanšu datus, izslēdzot ārkārtējās izmaksas, kas bija saistītas ar ražotnes neefektīvu darbību un preču kvalitātes problēmām.

Kft transfertcenu pārbaudes rezultātā Ungārijas nodokļu administrācija:

- nepieņēma šādu segmentāciju, norādot, ka Kft funkcionālais profils atbilst zema riska līgumražotāja funkcijām, un visus lēmumus attiecībā uz Kft darbību un cenu veidošanas metodoloģiju gan saistītiem, gan nesaistītiem klientiem pieņem mātessabiedrība, kas atrodas Spānijā, kurai attiecīgi bija jākompensē visas ārkārtējās izmaksas;
- izdarīja minētos secinājumus, balstoties uz vairākām intervijām ar Kft darbiniekiem;
- attiecīgi koriģēja kopējos Kft zaudējumus līdz noteiktajai tirgus līmeņa peļņai.

Šajā lietā tiesa tomēr konstatēja trūkumus nodokļu administrācijas analīzē, īpaši darījumu definēšanā un TC metožu pielietošanā, un pieprasīja atkārtotu novērtējumu ar skaidrāku faktisko pamatojumu saistīto pušu darījumiem.

4. Illichmann Castalloy s.r.o. vs. Slovākija:

Illichmann Castalloy s.r.o. (IC), kas ietilpst Alicon Grupā, nodarbojas ar alumīnija liešanas un smilšu veidņu un kodolu ražošanu un pārdošanu. Tas darbojas Alicon Castalloy Limited vadībā, kuras galvenā mītne atrodas Vīnē. Uzņēmums galvenokārt veica darījumus, kas saistīti ar alumīnija liešanas produktu pārdošanu saistītajām personām Austrijā un Vācijā. Nemot vērā, ka grupa strādāja ar zaudējumiem, tā izmantoja peļņas sadalīšanas metodi (PSM), pārbaudot preču pārdošanas transfertcenu metodoloģiju, sadalot kopējos grupas zaudējumus uz visiem grupas uzņēmumiem, tostarp Illichmann Castalloy s.r.o.

IC transfertcenu pārbaudes rezultātā Slovākijas nodokļu administrācija:

- konstatēja, ka IC funkcionālais profils atbilst ierobežota riska ražotājam, jo IC nepieņēma stratēģiskus lēmumus, neplānoja un neveica mārketinga aktivitātes;
- pielietojot PSM un attiecinot daļu no grupas zaudējumiem, uz IC tika attiecināti riski, kurus tas

nebijā spējīgs kontrolēt;

- noraidīja PSM izmantošanu un veica savu analīzi, balstoties uz DTPM, nosakot salīdzināmu neatkarīgo ražotāju tirgus līmena peļņas intervālu, izslēdzot no atlasīto salīdzināmo uzņēmumu kopas uzņēmumus, kuri darbojās ar zaudējumiem;
- koriģēja IC zaudējumus līdz noteiktajai tirgus līmena peļņai.

Šajā lietā tiesas nolēmums bija par labu IC; tika atcelta nodokļu administrācijas pielietotā pieeja TC analīzei, apgalvojot, ka arī zema riska uzņēmumi var radīt zaudējumus. Tika norādīts uz nekonsekventēm nodokļu administrācijas veiktajā salīdzināmības analīzē.

Secinājumi:

Aplūkotās tiesvedības liek aizdomāties par vairākiem svarīgiem aspektiem, nosakot TC uzņēmumiem, kuri darbojas ar zaudējumiem, un aprakstot veikto analīzi TC dokumentācijā:

- **Metodes izvēle un pamatojums:** pareizas TC metodes izvēle un tās pamatojums atbilstoši uzņēmējdarbības specifikai (funkcijām, riskiem un aktīviem) ir būtiski svarīgs aspeks. Lai veiksmīgi aizstāvētu savu pozīciju gan nodokļu administrācijas, gan tiesas priekšā, ir jābūt stingram faktiskajam pamatojumam par izvēlētas metodes, testējamās darījuma puses un salīdzināmo nekontrolēto uzņēmumu atbilstību.
- **Salīdzināmo datu analīzes pareizība:** salīdzināmie neatkarīgie uzņēmumi, kuri atlasīti TC pamatošanai, ir jāatlasa ar vislielāko rūpību. Pielietojot SNC metodi, ir jāpārliecinās, ka visi dati ir pieejami, salīdzināmi un viegli izsekojami. Atlasot salīdzināmus uzņēmumus, uzņēmumu, kuri darbojas ar zaudējumiem, ietveršana jāapsver tikai gadījumos, kad to attaisno tirgus apstākļi vai stratēģiski lēmumi. Īpaša uzmanība jāpievērš izvēlētajam peļņas līmena rādītājam gadījumos, ja peļņa tiek pārbaudīta bruto līmenī, bet uzņēmuma darbības rezultāts ir neto zaudējumi.
- **Noviržu pamatošana:** uzņēmumiem detalizēti jāpaskaidro jebkādas novirzes no tirgus līmena, pamatojot tās ar īpašu uzņēmuma stratēģiju, papildu funkcijām un riskiem, vai ārkārtējiem izdevumiem. Šeit ir svarīgi atcerēties, ka uzņēmums var uzņemties papildu izdevumus vai zaudējumus tikai tad, ja tas spēj kontrolēt riskus, proti, patstāvīgi pieņemt lēmumus attiecībā uz darbībām, kuru rezultāts ir zaudējumi. No iepriekš aplūkotajām tiesvedību praksēm var secināt, ka nodokļu administrācijas pārbauda uzņēmumu lemtspēju citā starpā arī intervijās ar uzņēmuma darbiniekiem, kas ne vienmēr ir uzņēmuma vadība un kuru viedoklis par uzņēmuma darbību var atšķirties no vadības viedokļa.
- **Dokumentācija un pierādījumi:** tiem jābūt pietiekamiem un detalizētiem, lai pamatotu pielietoto TC metodoloģiju un nepieļautu tās noraidīšanu no nodokļu administrācijas puses, jo tādā gadījumā nodokļu administrācijai ir tiesības veikt savu analīzi.